

یادداشت

محروریتی که در کلام نمی‌گنجد

رقیه مهدی پور | داوطلب هلال احمر

روستای قاسم آباد در ۴۵ کیلومتری ابرانشهر نخستین مقصد کاروان سلامت استان کرمان در سیستان و بلوچستان بود. به عنوان دستیار دندانپزشک و هماهنگ کننده پزشکان به صورت داوطلبانه به این منطقه اعزام شدم؛ نخستین چیزی که هر فردی با ورود به این روستاها می‌تواند در توصیفشان بگوید این است که فقر در این مناطق بیداد می‌کند.

فقری که برای کمتر کسی قابل تصور است؛ نه در کلام می‌گنجد و نه قابل بازگو کردن است. ما در قالب کاروان سلامت به این منطقه رفتیم اما سبدهای تغذیه‌ای هلال را هم میان اهالی تعدادی از خانه‌ها توزیع کردیم.

چیزی که از نزدیک مشاهده کردیم، فقر مطلق بود حتی به جرات می‌توانم بگویم بعضی از مردم این روستاها با مرگ دست و پنجه نرم می‌کردند؛ برای نمونه خانواده‌ای بود که مادر خانواده توده‌ای در سینه‌اش داشت که پزشکان تشخیص سرطان داده بودند، اما نتوانسته بود در مانش را پیگیری کند.

به طور کلی قریب به اتفاق مردم به دلیل گرد و خاک و ذرات هوا از آسم رنج می‌برند؛ پزشکان عمومی به محض معاینه این مشکل را تشخیص دادند و البته می‌توانم بگویم مشکل حاد روی شایع‌ترین معضل سلامت مردم این روستاها بود. بعد از مشکل ریه، دندان‌های خراب مهم‌ترین موردی بود که جلب توجه کرد.

به طوری که از هر ۱۰ نفری که معاینه شدند دست‌کم ۸ نفر باید دندان‌هایشان را می‌کشیدند و حتی قابل ترمیم هم نبود و نمی‌توانستیم به دندان‌هایشان برسیم.

فقر اقتصادی در کنار فقر فرهنگی شرایط را برای روستاهای محروم سخت و سخت‌تر کرده است. از نظر آب و هوایی شرایط به گونه‌ای بود که داوطلبان در دمای ۵۲ درجه سانتیگراد خدمت‌رسانی می‌کردند و این همان دمایی است که مردم این مناطق در آن روزگار می‌گذرانند؛ البته گرد و خاک را هم به گرمای هوا اضافه کنید.

من پیش از این در کاروان‌های سلامت زیادی شرکت کرده بودم، ولی این کاروان یکی از بهترین‌ها بود و همه پزشکان حاضر این را تایید می‌کردند.

در یک کلام باید بگویم کار جمعیت هلال احمر عالی بود. از تیم سلامت بهداشت گرفته تا جنگ‌های شادی و نشاط که برای بچه‌های محروم برگزار شد؛ بچه‌هایی که برنامه‌های شاد برایشان خیلی تازگی داشت. اما به هر حال این راه‌حل‌ها مقطعی و زودگذر است. مردم محروم بسیار نجیب هستند و باید مشکلاتشان ریشه‌ای حل شود.

همه دستگاه‌ها و نهادها باید خود را مسئول بدانند؛ هلال احمر در جایگاه خود همیشه در صحنه بوده و هر کاری که باید برایشان انجام داده و مطمئن‌ا این برنامه‌ها ادامه پیدا می‌کند. اما محرومیت‌ها به قدری عظیم و وسیع است که نیازمند یک حرکت جمعی و عزم ملی برای پاسخگویی و رسیدگی است.

استان به همراه ۱۵ دستگاه خودروی سواری، ۳ دستگاه آمبولانس، ۸ دستگاه خودروی وانت و ۳ دستگاه کامیون حضور داشتند. مسئول این کاروان می‌گوید: کار اصلی که باید برای این روستاها انجام شود، آب‌رسانی بهداشتی، رفع مشکلات کشاورزی و معیشتی مردم است که جمعیت هلال احمر نیز در این راستا با ادارات آب و فاضلاب روستایی برنامه‌های مشترکی دارد. کاری که کاروان سلامت در حوزه بهداشت و درمان انجام داد، علاوه بر جراحی‌های سرپایی و درمان‌های سطحی، ارجاع بیماران در مواردی مانند جراحی چشم و نیاز به پیوند کلیه به کلینیک‌های خیریه مرکز استان کرمان برای پیگیری درمان بود.

رضا فلاح با اعلام این که بیش از ۲۵۰۰ بسته معیشتی شامل (حبوبات، کنسروجات، برنج، روغن، آرد و...) و ۸۵۰ ست بهداشتی و البسه بین نیازمندان توزیع شد، از برگزاری دوره آموزشی امداد و کمک‌های اولیه برای ۳۵ نفر و اصلاح موی سر و خدمات بهداشتی برای ۳۰ نفر به‌عنوان خدمات این کاروان خبر داد.

برخوردمردم باداوطلبانی که برای کمک آمده بودند، بسیار نجیب و متین بود
 حسین سام‌زاده مسئول کاروان سلامت کرمان به «شهروند» می‌گوید: کمک‌های مقطعی و زودگذر مثل مسکن عمل می‌کنند؛ مسکن‌هایی که دل مردم رنجور منطقه را خوش کند و برای مدتی لبخند بر لبانشان بنشانند.

او با بیان این که برخوردار مردم با داوطلبان هلال احمر که برای کمک به آنها آمده بودند، بسیار نجیب و متین بود، ادامه می‌دهد: حتی وقتی بسته‌های مواد غذایی را میان روستائیان توزیع می‌کردیم، خیلی آرام و متین کمک‌ها را دریافت می‌کردند و قدرشناسی و تشکرهایشان شرم‌نده‌مان می‌کرد. مردمی نجیب و نیازمندی که به هیچ‌وجه متوقع نبودند و با فروتنی رفتار می‌کردند. عیادت از بیماران بستری در بیمارستان ابرانشهر و برگزاری جنگ‌های شادی توسط گروه هنری استان و مجری شبکه دو و نسیم از دیگر برنامه‌های این کاروان بود. ۶ جنگ شادی در روستاها و یک جنگ شادی در شهر ابرانشهر برگزار شد که برای بیش از ۱۲۰۰ نفر از کودکان لحظات شادی ساخته شد. سام‌زاده که معتقد است کاروان سلامت وظیفه‌اش فقط رسیدن به جسم و معیشت مردم محروم نیست، بلکه سلامت جسمی و روحی در کنار هم برای داوطلبان هلال احمر و برگزار کنندگان کاروان سلامت اهمیت دارد، می‌گوید: سلامت فردی نفر به نفر مردم این سرزمین به سلامت اجتماعی و پررنگ‌تر شدن نشاط در جامعه و بالارفتن سطح زندگی‌هایمان انجامد.

برای منطقه محروم سیستان اما در حال حاضر چیزی که اولویت دارد آب‌رسانی بهداشتی است که هم سلامت جسم و هم سلامت روح مردم را به دنبال خواهد داشت. مسئول کاروان سلامت استان کرمان می‌گوید: جمعیت هلال احمر به‌عنوان یک «ان‌جی‌او» بزرگ تمام تلاش خود را برای کمک‌رسانی به مردم محروم انجام می‌دهد و ما تا جایی که نیاز به حضورمان باشد، هستیم و به رفع مشکلات و کم‌شدن رنج مردم کمک می‌کنیم، اما مسأله مهم این است که همه باید دست‌به‌دست هم دهیم تا بتوانیم کاری زیرساختی انجام دهیم. ما در استان خودمان هم کم‌محرومیت نداریم؛ کرمان هم مثل سیستان مردم نجیبی دارد که به سختی روزگار می‌گذرانند و در مقابل کمک‌هایی که از طرف نهادها دریافت می‌کنند، قدرشناس هستند.

معاون جوانان و دانشجویی سازمان جوانان هلال احمر گفت: هلال احمر به منظور توانمندسازی روستائیان در مواجهه با حوادث و بلا یا اردوی آموزشی برای جوانان روستایی برگزار می‌کند. علی‌گنج کریمی در گفت‌وگو با ایرنا با اعلام اینکه ۷۰۰ کانون روستایی هلال احمر در حال حاضر فعال است، افزود: آگاهی اعضای این کانون‌های روستایی درباره نحوه صحیح مواجهه با حوادث، می‌تواند سبب کاهش خسارات احتمالی شود. وی اضافه کرد: به‌عنوان مثال آگاهی اعضای کانون روستایی در یکی از شهرستان‌های کرمان توانست از تلفات سیل در یکی از روستاها بکاهد؛ در این حادثه اعضای کانون روستایی با مشاهده وقوع سیلاب از روستائیان خواستند سرمایه و دام‌های خود را از منطقه خارج کنند.

عکس‌ها: هلال احمر استان کرمان

گزارشی از حضور تیم سلامت جمعیت هلال احمر کرمان در سیستان و بلوچستان:

کمک به «سلامت فردی» در کنار «سلامت اجتماعی»

روستاهای محروم شهرستان ابرانشهر راه‌دف قرار داده است.

ایرانشهر مانند بسیاری از نقاط سیستان وضع بسیار وخیمی پس از خشکسالی‌های اخیر پیدا کرده؛ کشت اصلی این منطقه خرماسه است که بی‌آبی بسیاری از زمین‌های کشاورزی را خشک کرده و به همین نسبت دامداری را تحت‌تاثیر قرار داده است. گرما از یک طرف، باد و خاک هم از طرف دیگر اقلیم منطقه را بشدت تحت‌تاثیر قرار داده است. محرومیت را هم به شرایط کم‌آبی اضافه و زندگی مردم منطقه را تصور کنید، تصورش هم سخت و طاقت‌فرساست.

فعالیت‌های درمانی و بهداشتی، معیشتی، فرهنگی و آموزشی از جمله کارهایی هستند که به همت داوطلبان و پزشکان جمعیت هلال احمر برای اهالی این روستاها اجرا شده‌اند. مدیرعامل جمعیت هلال احمر کرمان با اشاره به این که بیش از ۱۴۰۰ نفر از خدمات درمانی و بهداشتی بهره‌مند شده‌اند، می‌گوید: ۳۰ نفر کادر پزشکی پیراپزشکی و بهداشتی متشکل از متخصص اطفال، داخلی، زنان، جراح،

روستاهای محروم سیستان های اخیر در تاریخ دهه خشکسالی در استان سیستان و بلوچستان شرایط معیشتی مرز نشینان را در وضع بسیار نامناسبی قرار داده است تا جایی که به گفته نمایندگان این منطقه و کارشناسان آب‌وهوا، عمق خشکسالی در منطقه سیستان به حدی رسیده که می‌توان آن را فراتر از یک زلزله دانست. بیش از ۱۰۰ هزار هکتار از اراضی زراعی منطقه به دلیل کمبود منابع آبی فاقد کشت شده‌اند و شاید در این شرایط امید دادن به مردم رنجور و محروم مهم‌ترین کمک باشد.

اما جمعیت هلال احمر بر همین اساس کاروان‌های سلامت را راه‌اندازی کرده است تا مرهمی هرچند کم‌بر زخم‌های مردم نجیب سیستان باشند. استان‌های هم‌جوار هر یک به سهم خود در این حرکت سهیم هستند و کرمان یکی از این استان‌هاست. از ۱۲ تا ۱۸ مرداد، کاروان سلامت استان کرمان راهی مناطق محروم و متاثر از خشکسالی حوالی ایرانشهر شد. به گفته رضا فلاح، مدیرعامل جمعیت هلال احمر استان کرمان این حرکت انسان‌دوستانه

جمعیت هلال احمر به‌عنوان یک «ان‌جی‌او» بزرگ تمام تلاش خود را برای کمک‌رسانی به مردم محروم انجام می‌دهد و ما تا جایی که نیاز به حضورمان باشد، هستیم و به رفع مشکلات و کم‌شدن رنج مردم کمک می‌کنیم

داوطلب هلال احمر در گفت و گو با شهروند تشریح کرد

ماجرای امدادی یک پزشک یک ماما و یک دندانپزشک در ایرانشهر

به همین دلیل هم مشکل گوارش از موارد شایع بود. به علاوه میوه و سبزیجات تازه هم آن طور که باید در دسترس مردم محروم روستاها قرار ندارد و در واقع برای بسیاری از آنها تغذیه غنی از فیبر تعریفی ندارد. همه این‌ها به فقر و مشکلات معیشتی برمی‌گردد. مورد دیگری که نظر پزشکان عمومی را جلب کرد این بود که بیشتر مردم می‌گفتند ما تب داریم؛ که مادر بررسی‌های چند روزه نتوانستیم دقیق بفهمیم آیا دمای بالای بدن آنها به واسطه گرمای بالاست یا واقعا تب و مشکلات جدی‌تری در کار است. مورد دیگری که دور از ذهن هم نبود فقر آهن مردم است که به تغذیه و مشکلات اقتصادی آنها برمی‌گردد. آب و هوای خشک، توده عضلانی مردم روستاهای ایرانشهر را ضعیف کرده است و سلامت تغذیه‌ای به نظر من از حیاتی‌ترین مواردی است که باید به آن رسیدگی شود.

شیمیا بهرامی، پزشک داوطلب هلال احمر در گفت‌وگو کوتاهی با «شهروند» از حال و هوای روزهای حضور در کاروان سلامت کرمان در سیستان و بلوچستان و مشکلات سلامت مردم روستاهای ایرانشهر می‌گوید.

• از روزهای حضور کاروان سلامت استان کرمان در روستاهای ایرانشهر بر ایمان می‌گویید؟
 کاروان سلامتی که من همراهان بودم ۱۴ مرداد وارد قاسم آباد یکی از روستاهای این منطقه شد. من پزشک عمومی هستم و به همراه یک ماما و یک دندانپزشک در این منطقه مستقر شدیم و در مدت حدود یک هفته به شخصه تقریباً ۲۵۰ نفر راویزیت کردم

• در معاینه مردم این منطقه متوجه بیماری شایعی هم شدید؟
 بله، متأسفانه یک سری بیماری‌های بومی در میان مردم این منطقه شایع بود؛ بیشتر مراجعان به دلیل آب و هوای بشدت خشک از مشکلات گوارشی مثل یبوست رنج می‌بردند؛ در این منطقه شدت تابش آفتاب بسیار زیاد است اما مردم به اندازه کافی آب نمی‌خورند

• آسم و مشکلات ریوی از مواردی بود که دیگر پزشکان داوطلب به آن اشاره کردند؛ شما به این موارد دبر خور دنگر دید؟
 موارد آسم و آلرژی بود اما نه خیلی زیاد؛ شاید به این

دلیل که این بیماری در فصل سرما بیشتر بروز می‌کند.

• نهایتاً چیزی بود که در برخورد با مردم این منطقه نظرتان را جلب کرده باشد؟
 مردم سیستان و بلوچستان بشدت مهربان و میهمان نواز هستند؛ مردمی که خودشان کم مشکل در زندگی ندارند اما با هر چیزی که در اختیار داشتند از ما پذیرایی می‌کردند. برخی از آنها لجه بلوچی داشتند و جالب بود که برای ارتباط برقرار کردن با آنها نیاز به مترجم

گفت و گو